

2 Keuring van pootaardappelen

2.1 Inleiding

De pootaardappelen worden ingedeeld in de categorieën basispootgoed (klasse S, SE en E) en gecertificeerd pootgoed (klassen A en C).

Het pootgoed wordt gekeurd in een van deze klassen. Hierbij wordt rekening gehouden met:

- de klasse van het gebruikte uitgangsmateriaal
- de bevindingen bij de veldkeuring
- de resultaten van de monsteronderzoeken
- de bevindingen van de partijkeuring.

Aanvullende eisen plantenpaspoort:

Pootaardappelen zijn alleen met een EG-Plantenpaspoort vrij verhandelbaar binnen de EU. Op het NAK-certificaat wordt 'EG Plantenpaspoort' vermeld. Voor de afgifte van het EG-Plantenpaspoort gelden extra fyto-sanitaire eisen. De NAK voert namens het Ministerie van LNV fyto-sanitaire inspecties uit. Hierbij wordt gelet op symptomen van quarantaineorganismen. De inspecties sluiten aan op de veldkeuring en de partijkeuring van de NAK. Extra onderzoek vindt plaats voor opsporing van Rhizomanie (voor export naar beschermende gebieden Ierland, Noord-Ierland (VK), Finland, Azoren, Bretagne, Servië en Kosovo) en de wortelknobbelaaltjes *Meloidogyne chitwoodi* en *fallax* (in de door de PD aangewezen gebieden en op door de PD aangewezen bedrijven).

2.2 Aangifte

2.2.1 Aangifte stammen

De stammentelers ontvangen omstreeks eind februari een opgaveformulier voor de voorlopige aangifte van stammen. De aangifte moet na eventuele wijziging en aanvulling met een plattegrond, waarop de ligging van de stammen is aangegeven, worden ingeleverd bij de NAK. Dit kan tegelijkertijd met de aangifte van de overige percelen (zie 2.2.2.).

2.2.2 Aangifte overige percelen

De teler geeft aan voor de keuring. De percelen moeten op of vóór de aangifte datum worden aangegeven. In de regel is dit 15 mei, maar wijziging is mogelijk. De aangifte datum wordt altijd per circulaire en advertentie bekend gemaakt. Aangiften die gedaan worden na de sluitingsdatum en vóór 15 juni, worden geaccepteerd tegen een verhoogd tarief (maximaal €150,00 per teler in geval van aangifte vóór publicatie van de aangiftecijfers en maximaal €1000 per teler in geval van aangifte na publicatie van de aangiftecijfers). De aangiftecijfers worden als regel in de eerste week van juni bekend gemaakt.

De aangifte dient te worden gedaan op de zitdagen van de NAK. Deze worden begin mei op een groot aantal plaatsen gehouden. Op deze zitdagen heeft men de gelegenheid vragen te stellen en zaken toe te lichten. De plaatsen en tijden van de zitdagen worden per circulaire en op de website www.nak.nl bekend gemaakt aan alle telers, die in een van de voorgaande twee jaren percelen in de keuring hebben gehad.

AM-vrij verklaring

Voor pootgoedteelt is een AM-vrij verklaring nodig voor de te betelen percelen. Deze dient te worden ingeleverd bij de aangifte. Dit geldt niet voor de aangifte van ATR-pootgoed.

Met ingang van 1 juli 2009 mogen in het kader van Plantkeur AM-vrijverklaringen uitsluitend nog worden afgegeven door een officiële Keuringsinstantie (NAK, BKD en NAK-tuinbouw). AM-vrijverklaringen afgegeven vóór 1-7-2008 (voor verklaringen van De Groene Vlieg 1-7-2009) door andere instanties blijven geldig.

2.2.3 Bevestiging aangifte

Voor de aanvang van de veldkeuring stuurt de NAK een bevestiging van de aangifte waarop de maximaal te behalen klasse van de percelen is ingevuld. Bij constatering van onjuistheden of vragen dient onmiddellijk contact worden opgenomen met de NAK. Als de uitslag van het AM onderzoek nog niet bekend is, worden de percelen onder voorbehoud geaccepteerd. De originele onderzoeksverklaring AM moet voor 15 juni van het jaar ingeleverd zijn bij de keurmeester, anders wordt het perceel uit de keuring genomen.

2.2.4 Perceelsscheidingen

Scheidingen tussen percelen pootaardappelen en andere percelen aardappelen:

- percelen pootaardappelen en elk ander perceel aardappelen (al of niet voor de keuring aangegeven, maar met uitzondering van stammen): 3 meter onbeplant laten van het voorste en achterste gedeelte van de beide grensrijen

Scheiding tussen percelen pootaardappelen en stammen:

- percelen pootaardappelen waarbij is uitgegaan van basispootgoed (klasse S, SE of E) en stammen: 3 meter onbeplant laten van het voorste en achterste gedeelte van de grensrijen
- overige percelen pootaardappelen en stammen: onbeplant laten van een rij

Scheiding bij besmettingsgevaar:

- als binnen een afstand van 25 meter van een te keuren perceel een perceel aardappelen voorkomt, dat besmettingsgevaar voor wat betreft virusziekten oplevert, wordt het gehele te keuren perceel, of een strook van minimaal 10 meter breed, in klasse verlaagd of afgekeurd

2.2.5 Perceelsaanduidingen

Bij de ingang van elk perceel moet vóór het begin van de veldkeuring een perceelbordje worden geplaatst. De NAK verstrekt deze bordjes. Het bordje moet vanaf de weg duidelijk zichtbaar zijn.

De bordjes moeten in de percelen blijven staan tot het moment van rooien en ook daarna moeten de bordjes bij de partij blijven.

2.2.6 Terugtrekking van percelen

Percelen kunnen kosteloos uit de keuring worden teruggetrokken als de veldkeuring in het betreffende gebied nog niet is begonnen.

2.2.7 Invloed uitgangsmateriaal (afkapping)

Niet afgekapte rassen

Dit zijn rassen die nog niet langer dan 6 jaar in het rassenregister staan ingeschreven.

Van deze rassen kunnen percelen, waarvan het gebruikte uitgangsmateriaal niet afkomstig is van stamselectie, maximaal in de klasse A worden goedgekeurd. In het overzicht in bijlage A is weergegeven wanneer deze rassen worden afgekapt.

Afgekapte rassen

Voor de afgekapte rassen geldt de onderstaande classificatievolgorde:

S → SE → E → A → C

Aandachtspunten:

- uit de klasse E afkomstig van het eigen bedrijf kan nogmaals een E (tweede E) worden geteeld
- pootgoed van de klasse C wordt niet voor de keuring aangenomen

Gebruikt uitgangsmateriaal	Hoogste toe te kennen klasse
SE	E1
E (eigen herkomst)	E2
E (van een ander bedrijf)	A
E2	A
A	C

Opschorting afkapping

Akira	E en A	Latona	S t/m E
Allure	S t/m A	Mondial	S t/m E
Anais	S t/m A	Smaragd	S t/m A
Antea	E en A	Silvy	E en A
Denise	S t/m A	Sofista	S t/m A
Derby	SE t/m E	Stirling	A
Gourmandine	A	Ultra	S t/m E

2.3 Stamselectie

2.3.1 Opbouw van het systeem

De pootaardappelteelt is voor een groot deel gebaseerd op stamselectie, waarbij gestart wordt met het selecteren van uitgangsstammen. Daarnaast is introductie mogelijk via vitro-materiaal, zoals miniknollen en vitroplantjes.

Het schema is als volgt:

Stamsselectie schema

	1	2	3	4	5	6
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Op het stam selectiebedrijf	Uitgangsstam of Vitro-materiaal	1-j. stam goed →	2-j. stam goed →	3-j. stam goed →	4-j. stam goed →	5-j.* stam goed
Maximale klasse bij aflevering	Prebasis	Prebasis	↓ S	↓ S	↓ S	↓ S

* uitsluitend traditionele niet gemengde stammen worden als 5-jarige stam geaccepteerd.

Goedgekeurde 2, 3, 4 en 5-jarige stammen kunnen als S worden gecertificeerd als een monster van deze stammen op het centraal stammenveld van de NAK is beoordeeld.

2.3.2 Uitgangsstammen

Uitgangsstammen mogen worden genomen uit alle op het eigen bedrijf aanwezige (voor keuring aangegeven) percelen of zijn gegroeid uit geselecteerde knollen, genomen uit opbrengst van een goedgekeurde 1-jarige stam. Een kweker of vertegenwoordiger mag uitgangsstammen uit al het door hem geteelde materiaal van zijn ras kiezen. Op verzoek van een kweker mag een teler uitgangsstammen nemen uit kwekersmateriaal (rassen die nog geen positie op de rassenlijst hebben) .

De uitgangsstammen moeten na afloop van de veldkeuring vóór **1 februari** zijn opgegeven voor uiteindelijke registratie. Alleen de geregistreerde stammen kunnen het volgende jaar voor keuring worden aangenomen.

2.3.3 Scheidingen bij stammenselectie

Scheidingen tussen stammen:

- 1 en 2-jarige stammen onderling en ten opzichte van oudere stammen: geen scheiding
- 3, 4 en 5-jarige stammen onderling: 3 meter onbeplant van het voorste en achterste gedeelte van de grensrijen.

Scheidingen tussen stammen en andere percelen: zie 2.2.4.

2.3.4 Keuring

De keuring van stammen bestaat uit:

- veldkeuring
- beoordeling op centraal stammenveld.

Voor stammen gelden in de veldkeuring dezelfde eisen als voor de klasse S.

Op het centraal stammenveld wordt beoordeeld of de stam overeenkomt met het algemeen bekende type van het ras. Hiervoor worden monsters genomen van 2-jarige stammen. Op verzoek kunnen 1-jarige stammen worden bemonsterd, zodat een jaar later aflevering als S (2-jarige stam) mogelijk is. Stammen van een afwijkend type worden niet goedgekeurd voor verdere vermeerdering als stam.

De te velde goedgekeurde 2-, 3-, 4-, en 5-jarige stammen worden voorlopig in de klasse S geplaatst. De 1- en 2-jarige stammen, die niet op type zijn beoordeeld, worden niet in een klasse geplaatst, maar goedgekeurd voor verdere vermeerdering als stam of maximaal als klasse A afgeleverd. Definitieve plaatsing in de klasse vindt plaats op basis van de resultaten van de type-beoordeling, de veldkeuring en de nacontrole.

2.3.5 Samenvoeging van stammen

Stammen mogen worden samengevoegd, als de stammen van hetzelfde uitgangsjaar zijn.

Het samenvoegen van stammen is meerdere malen in de vermeerderingscyclus van een stam toegestaan. Een samengevoegde stam wordt met de letter 'M' geregistreerd. Bij samenvoeging van stammen met verschillende uitgangsjaren kan maximaal de klasse SE worden behaald.

2.3.6 Overdracht van stammen

Overdracht van niet S-waardige stammen is uitsluitend mogelijk middels certificering als prebasispootgoed. Deze certificering vindt plaats met een verzamelcertificaat op naam van de ontvanger. Bij deze certificering zijn de partijkeuringsnormen niet van toepassing.

Bij certificering van S-waardige stammen vindt op verzoek van de kweker of producent geen versnelde afkap plaats bij de volgende aangifte. Dit verzoek dient de kweker of producent in te dienen bij de NAK-administratie.

2.4 Veldkeuring

2.4.1 Algemene bepalingen

Percelen worden minimaal twee keer gekeurd. De 1- en 2-jarige stammen worden minimaal één keer gekeurd. Op vrijwillige basis kan bladonderzoek worden uitgevoerd. **De keuring wordt zodanig ingericht dat percelen met symptomen als gevolg van Erwinia tijdig worden onderschept. De aandacht gaat vooral uit naar percelen waarin (regelmatig) wordt geselecteerd.**

Het tijdstip van de tweede keuring en eventueel volgende keuringen wordt mede bepaald door het resultaat van de eerste keuring en gegevens met betrekking tot de herkomst.

Voor late percelen die aan het einde van de eerste keuringsperiode niet keurbaar zijn, geldt een nacontrole.

Tijdens de keuring kan de teler verzoeken een perceel in een lagere klasse te plaatsen.

De uitslag van de veldkeuring heeft een voorlopig karakter. De definitieve uitslag wordt verkregen zodra de resultaten van de nacontrole op virusziekten bekend zijn.

Een perceel pootaardappelen dat tijdens de veldkeuring in klasse wordt verlaagd of afgekeurd, kan in bepaalde gevallen voor eigen gebruik in de oorspronkelijke klasse worden goedgekeurd.

Goedkeuring voor eigen gebruik tijdens de veldkeuring is mogelijk als de gezondheidstoestand van het perceel aan alle voor deze hogere klasse gestelde eisen voldoet. Hierbij gaat het om de virusziekten en de bacterieziekten.

Een perceel wordt beoordeeld naar het slechtste gedeelte. Een perceel kan worden gesplitst, als er afwijkingen worden geconstateerd die slechts op een gedeelte van het perceel betrekking hebben en die geen verband houden met de gezondheidstoestand.

2.4.2 Keuringseisen

Er wordt gekeurd op:

- rasechtheid
- raszuiverheid
- ziekten die met de knol overgaan
- andere factoren

Raszuiverheid

De normen voor vermenging en opslag zijn:

Klasse	opslag zelfde ras	vermenging/opslag ander ras
S	0,025% *	0
SE	0,05% *	0
E	0,1% *	0
A	niet van toepassing	0,05% (waarvan maximaal 0,01% vermenging)
C	niet van toepassing.	0,5% waarvan maximaal 0,2 % vermenging)

* opslag van hetzelfde ras wordt beschouwd als bont. (mozaïek zieke planten)

* tijdens de eerste keuring is sporadisch (max. 5 planten/ha.) vermenging toegestaan.

Percelen die wegens vermenging of opslag bij de eerste keuring zijn verlaagd kunnen na opzuivering bij de tweede keuring in de oorspronkelijke klasse worden geplaatst.

Bij verlaging wegens vermenging of opslag bij de tweede en volgende keuring, kan na selectie door middel van een extra keuring het perceel terug worden geplaatst in de oorspronkelijke klasse. Extra keuring is mogelijk zolang het perceel naar het oordeel van keurmeester goed te beoordelen is.

Ziekten

Bij de beoordeling van de gezondheidstoestand wordt de mate van optreden van de volgende ziekten vastgesteld:

- virusziekten (bladrol, mozaïek, stengelbont en aucubabont)
- ringvuur (*Verticillium alboatrum*)
- zwartbenigheid en stengelnatrot (*Erwinia* spp.)

Voor de beoordeling op deze ziekten gelden de toleranties in de volgende tabel.

Viruszieke planten moeten zo spoedig mogelijk verwijderd worden, zodat geen besmetting door bladluizen kan plaatsvinden.

Toleranties veldkeuring

	KLASSE				
	S	SE	E	A	C/GW
Zwaar mozaïek/ Bladrol*	0,025%	0,05%	0,1%	0,25%	2%
Licht mozaïek*	0,025%	0,05%	0,1%	2%	10%
Totaal maximaal.	0,025%	0,05%	0,1%	2%	10%
Stengelbont/ Aucubont	0,25%	0,25%	0,5%	--	--
Ringvuur (Verticillium alboatrum)	2%	2%	3%	4%	--
Bacterieziekten (Erwinia spp.)	0	0	0**	0,03%	0,10%

* Voor mozaïek en bladrol geldt bij de eerste keuring een dubbele tolerantie.

** Tolerantie van 1 zieke plant bij de eerste keuring.

Voor percelen pootaardappelen waarover onvoldoende zekerheid bestaat of er sprake is van een aantasting door bacterieziekten, kan een selectieverbod van maximaal een week worden opgelegd. Een selectieverbod kan meerdere keren worden opgelegd.

Andere factoren

Hierbij wordt gelet op:

- vroegheid en gelijkmatigheid van het gewas
- besmettingsgevaar van de omgeving
- besmettingsgevaar van het perceel (gebreksziekten, geilheid)
- opslag
- het primair optreden van virusziekten
- onderzeeërs, Rhizoctonia of beschadigingen door droogte, hagel, nachtvorst, wantsen en gewasbeschermingsmiddelen.

Deze factoren kunnen aanleiding zijn om een perceel af te keuren, te verlagen of uitsluitend voor eigen gebruik goed te keuren.

2.4.3 Selectie

Het uitgangspunt is: zo vroeg mogelijk beginnen met selectie en hiermee doorgaan. Bij het selecteren moeten de zieke en afwijkende planten voorzichtig en volledig (inclusief knollen) **uit de grond worden gestoken**. Ook gedeeltelijk aangetaste planten moeten volledig verwijderd worden. Bij onzorgvuldige selectie kan het perceel in een lagere klasse worden geplaatst of afgekeurd.

2.4.4 Loofvernietigingsdata

De vaste commissie stelt elk jaar de volgende loofvernietigingsdata vast:

- een adviesdatum voor de klasse S, SE en E
- een adviesdatum voor de klassen A en C

Voor alle klassen kunnen bij calamiteiten einddata worden vastgesteld.

De loofvernietigingsdata worden via circulaire en internet bekendgemaakt.

De rassen zijn ingedeeld in 2 rooigroepen op basis van meerjarige resultaten van de nacontrole. **Voor de indeling zie bijlage B.**

Elk keurmeestergebied is op de bevestiging van de aangifte met een code aangegeven. Bij de eerste circulaire met loofvernietigingsdata wordt aangegeven welke codes aan welk gebied zijn gekoppeld. In geval van twijfel over de gebiedsindeling is het verstandig met de keurmeester of met het kantoor in Emmeloord contact op te nemen.

Percelen, waarvan het loof op de gestelde adviesdatum niet of niet voldoende is vernietigd, blijven in de keuring met behoud van de klasse.

Voor de loofvernietiging gelden de volgende regels:

- De teler moet minimaal 2 x 24 uur van tevoren (een zondag niet inbegrepen) de keurmeester waarschuwen en toestemming vragen voor loofvernietiging. Als begonnen wordt met loofvernietiging voordat de keurmeester toestemming heeft gegeven, kan deze het perceel in klasse verlagen of afkeuren.
- Na toestemming tot loofvernietiging moet hiermee binnen 2 x 24 uur begonnen worden. Zo niet, dan kan het perceel opnieuw worden gekeurd.
- Het loof moet binnen 12 dagen na het beginnen met de loofvernietiging zijn afgestorven. Deze termijn geldt ook wanneer meer dan 12 dagen vóór de loofvernietigingsdatum met de loofvernietiging is begonnen.
- De loofvernietiging moet volledig zijn en nieuwe uitloop (hergroei) van enige betekenis mag niet optreden. Bij onvolledige loofvernietiging of optreden van hergroei kan het perceel in klasse worden verlaagd, of een verplichte nacontrole worden opgelegd.

De keuring wordt voortgezet totdat het perceel volledig is gerooid. De definitieve klasse is afhankelijk van de nacontrole.

2.4.5 Nacontrole

Er geldt een verplichte nacontrole voor S en SE en voor alle klassen van de symptoomloze rassen Asterix, Berber, Estima, Seresta en Starga. Voor de overige klassen stelt de vaste commissie tijdens het seizoen vast of ontheffing mogelijk is. Eventuele ontheffing wordt bekend gemaakt via circulaire en internet. Bij overschrijding van de adviesdatum vindt altijd nacontrole plaats.

De nacontrole op virusziekten kan op verzoek van de teler achterwege gelaten worden. Het perceel krijgt dan uitsluitend een eigen gebruiksklasse en kan afgeleverd worden in de eerst volgende klasse waarvoor ontheffing van nacontrole geldt.

Monstergrootte

Klasse S t/m E: 220 knollen per perceel van max. 6 ha.

Klasse A en C: 110 knollen per perceel van max. 6 ha.

Voor percelen en samenvoegingen die groter zijn dan 6 ha, wordt een extra monster voor elke 6 ha genomen.

Bij de nacontrole zijn de rassen ingedeeld in drie groepen:

- normaal kiemende rassen
- moeilijk kiemende rassen
- zeer moeilijk kiemende rassen

Van de normaal kiemende rassen wordt het onderzoek 1 week na binnenkomst gestart.

De moeilijk kiemende rassen en de meeste zeer moeilijk kiemende rassen worden minimaal 9 dagen bewaard voordat het onderzoek start. Van de zeer moeilijk kiemende rassen wordt een groter monster genomen. Deze maatregel is noodzakelijk om een betrouwbaar onderzoek te verkrijgen. Een lijst van moeilijk en zeer moeilijk kiemende rassen is opgenomen in bijlage C. Voor de vroege export kan met behulp van PCR worden getoetst.

Op de volgende klassen vinden bepaalde virusonderzoeken¹⁾ plaats:

Klassen S en SE :Y-, X-, S-, en A-virus

Klasse E :Y-, en A-virus

Klassen A en C :Y-, en A-virus

A-virus: alleen rassen met resistentiecijfer 5,5 of lager of waarvan nog geen cijfers bekend zijn.

Normen nacontrole

Monster-grootte	Definitieve klasse bij maximaal aantal zieke planten				
	S	SE	E	A	C
100	-	-	-	5	10
200	0	1	2	11	20
300	1	2	3	18	30
400	2	3	4	24	40
>400	Max. 0.5%	max. 0,75%	Max .1 %	Max. 6%	Max. 10%

Groter monster

Op verzoek van de teler kan een groter monster worden onderzocht. De monsters worden in dat geval vergroot met 110 knollen of een veelvoud hiervan tot maximaal 880 knollen per (samengevoegde) partij. Dit grotere monster is bepalend voor de definitieve uitslag.

Onderzoek bruinrot/ringrot

Van alle percelen pootgoed, uitgezonderd pootgoed dat in de ATR-regeling valt, wordt een monster van 200 knollen genomen voor onderzoek op de quarantaineziekten bruinrot en ringrot. Voor zover mogelijk wordt de bemonstering gecombineerd met de bemonstering nacontrole.

¹⁾ De vaste commissie kan toetsing op bladrol voorschrijven. Er wordt niet op S-virus getoetst in geval van PCR.

Samenvoegingsregels.

Vanwege de gecombineerde bemonstering voor nacontrole en bruinrot/ringrot, zijn de samenvoegingsregels voor beide onderzoeken gelijk getrokken.

Samengevoegd bemonsteren is mogelijk voor percelen van: hetzelfde ras, dezelfde voorlopige klasse en geteeld op dezelfde aaneengesloten locatie.

Onder bovenstaande voorwaarden mag maximaal tot 6 ha worden samengevoegd, waarbij 1 monster wordt genomen.

Onderzoek Meloïdogine chitwoodi en fallax.

Van pootgoedpercelen, die binnen de zgn. cirkels zijn geteeld, wordt na de oogst een monster van 200 knollen genomen voor onderzoek.

Nacontrole en heronderzoek

Als een teler het niet eens is met de uitslag van de nacontrole kan een heronderzoek worden aangevraagd. Een heronderzoek kan worden aangevraagd binnen twee werkdagen volgend op de dag waarop de uitslag is ontvangen. Bij de bepaling van de uitslag worden de resultaten van het heronderzoek en het eerste onderzoek meegewogen.

Een heronderzoek na samenvoeging kan alleen op een identieke samenvoeging plaatsvinden. (ook als dit samengevoegd bemonsterd van een niet fysieke samenvoeging betreft).

Ook voor heronderzoek geldt een maximum van 880 knollen.

2.4.6 Berichtgeving aan de teler

a. Resultaat veldkeuring

Als er bij de veldkeuring niet wordt verlaagd of afgekeurd, volgt, met uitzondering van de eerste keuring, hiervan geen bericht. Bij klasseverlaging of afkeuring krijgt de teler hiervan direct schriftelijk bericht van de keurmeester.

b. Resultaat laboratoriumonderzoek

De teler krijgt schriftelijk bericht van de resultaten van het laboratoriumonderzoek.

c. Resultaat na loofvernietiging

Als van een perceel het loof afdoende is vernietigd, ontvangt de teler van elk perceel bericht.

Informatie over de veldkeuring en het laboratoriumonderzoek wordt alleen aan derden verstrekt als de teler hiervoor een machtiging heeft getekend.

2.5 Vervoer, opslag en bewerking van de oogst

2.5.1 Vervoer

Zonder toestemming van de keurmeester mogen goedgekeurde poot aardappelen alleen vervoerd worden naar de bij het bedrijf behorende gebouwen. Voor vervoer naar een buiten het eigen bedrijf gelegen opslagplaats of sorteerinrichting is een transportdocument nodig.

Het transportdocument bestaat uit een digitale melding in de partijkeuringsadministratie van de NAK. U dient elke verplaatsing van een partij pootgoed vroegtijdig aan de keurmeester te melden, zodat de gegevens tijdig bij de ontvangende keurmeester en op de administratie bekend zijn. Ontvangers worden digitaal van gegevens van de ontvangen partijen voorzien. Zo lang deze gegevens niet zijn vermeld, kan de ontvanger geen certificaten aanvragen.

2.5.2 Opslag

Elke partij moet apart worden opgeslagen. Wel mogen netten als scheiding gebruikt worden voor partijen van hetzelfde ras of van rassen met een duidelijk verschil in schilkleur.

Alle partijen die ongecertificeerd zijn opgeslagen, moeten voorzien zijn van een identificatie, waarop de gegevens: ras, klasse, telernummer, sortering en grootte van de partij zijn vermeld. Een plattegrond van de opgeslagen partijen moet aanwezig zijn.

In de ruimten van bewerkingsinrichtingen mag zonder toestemming van de keurmeester geen opslag plaatsvinden van afgekeurde of niet-gekeurde pootaardappelen.

In ruimten waarin met kiemremmende stoffen (met uitzondering van karvon) is gewerkt of waarin nog resten van kiemremmende middelen (met uitzondering van karvon) kunnen voorkomen, mogen geen pootaardappelen worden opgeslagen.

Als kan worden aangetoond, dat er geen gevaar voor kieming aanwezig is, kan een uitzondering worden gemaakt.

Als partijen van een verschillende klasse worden samengevoegd (van een teler), krijgt de samengevoegde partij de klasse van de laagste deelpartij.

2.5.3 Bewerking

Tijdens de bewerking van een partij mogen zonder toestemming van de keurmeester geen andere partijen in dezelfde ruimte worden bewerkt. Als een partij wordt bewerkt in een ruimte waar meer partijen pootaardappelen zijn opgeslagen, moeten de boxen van de andere partijen gesloten zijn. Om controle op het werk mogelijk te maken moet de keurmeester op tijd worden ingelicht wanneer met het bewerken van een partij wordt begonnen.

Overige eisen bij het sorteren van een partij:

1. Een partij moet de natuurlijke sortering behouden zoals het perceel die heeft opgeleverd.
2. Bij het sorteren mogen alleen knollen met ziekten of gebreken uit de partij worden verwijderd. Er mogen geen aardappelen aan de partij worden toegevoegd.
3. Als een partij in sorteringen is gesplitst, is het niet toegestaan deze sorteringen weer samen te voegen zonder toestemming van de keurmeester.
4. Is van een deel van een partij in een bepaalde maat gesorteerd, dan mag de rest van dit deel niet meer bij de partij worden gevoegd.

De sortering moet aan de volgende maten voldoen:

- a. tussen 25 mm en 35 mm is elke maatsortering toegestaan (bijvoorbeeld 25/32);
- b. bij een ondermaat < 35 mm en een bovenmaat > 35 mm moet de bovenmaat deelbaar zijn door 5 (bijvoorbeeld 31/40);
- c. bij alle sorteringen vanaf 35 mm, moet zowel de ondermaat als de bovenmaat door 5 deelbaar zijn (bijvoorbeeld. 35/45, 35/60, 40/55).

2.6 Partijkeuring en certificering

2.6.1 Partijkeuring

De partijkeuring vindt plaats als een partij geheel of gedeeltelijk gesorteerd is. Aflevering van een partij mag alleen plaatsvinden nadat de keurmeester daarvoor toestemming heeft gegeven.

De teler is verplicht, alle mogelijke medewerking te verlenen, die nodig is voor een doeltreffend toezicht en een vlotte uitvoering van de keuring.

Bij de partijkeuring wordt onder andere gelet op:

- het voorkomen van ziekten en afwijkingen

- het gewicht
- de sortering
- de hoedanigheid (partij moet redelijk droog zijn)
- kiemlengte: partijen die zwaar gekiemd zijn (kiemlengte meer dan 2 cm) komen niet in aanmerking voor certificering in de klasse S en SE
- rhizoctonia: voor certificering komen partijen in aanmerking met een lichte aantasting van sclerotiën.

Een overzicht van de toleranties voor ziekten en gebreken is opgenomen in bijlage D.

AM (aardappelmoehed)

Uitsluitend van partijen pootgoed bestemd voor landen die extra eisen stellen op het gebied van AM, wordt een hormonster genomen voor onderzoek op AM.

2.6.2 Samenvoeging van partijen

Het samenvoegen van goedgekeurde partijen van hetzelfde telernummer en ras is toegestaan. Worden daarbij partijen van verschillende klassen samengevoegd, dan wordt de laagste klasse van deze partijen aangehouden. Partijen die niet aan de partijkeuringseisen voldoen, mogen niet worden samengevoegd met andere partijen.

Het samenvoegen en certificeren van partijen van verschillende telernummers is niet toegestaan.

2.6.3 Certificering

Pootaardappelen moeten altijd worden verpakt in nieuwe zakken. Voor de klasse C geldt, dat de zakken met nieuw gelijk te stellen zijn. Het moeten specifieke pootaardappelzakken zijn, waarop geen onjuiste of misleidende aanduidingen mogen voorkomen.

Bij het aanvragen van certificaten (tel. 0527-635444, fax 0527-635411/412 of e-mail: admpotal@nak.nl) moeten de volgende gegevens worden opgegeven:

- naam en telernummer
- ras en klasse, bij de klasse S en SE ook de stamaanduiding
- aantal certificaten per sortering
- verpakkingswijze
- machinaal of met de hand dichtnaaien
- gewicht per verpakkingseenheid
- eventuele afwijkingen, bijvoorbeeld. 'certified seed' of 'E wordt als A gecertificeerd'
- plaats waar de partij ligt opgeslagen, (als dit niet op het eigen bedrijf is)
- gesneden of ongesneden certificaten

Voor exportpartijen buiten de EU:

- bestemming, exporteur, perceelsnummer(s) en eventuele referentiecode.

Op verzoek worden de volgende gegevens op het certificaat vermeld:

- behandeling met een chemisch middel (werkzame stof). Als de behandeling niet op het certificaat wordt vermeld dan moet dit op de verpakking of extra label gebeuren
- teeltwijze bijv. 'BD geteeld' of 'EKO geteeld'
- de naam van de provincie waar de partij is geteeld
- voorlooptekst in andere taal
- perceelsnummer.

De certificaten kunnen worden gebruikt tot 4 weken vanaf de op het certificaat vermelde datum.

Exportinspectie

De exportinspecties voor landen buiten de EU worden in principe meegenomen bij de normale partijkeuring (combikeuring). De keurmeester legt de detailgegevens hiervoor vast bij de keuring. Het is in dit kader van belang dat de certificaten op nummervolgorde worden gebruikt. Partijen worden voor export vrijgegeven op basis van het laatst gebruikte certificaatnummer. De benodigde AM-bemonstering voor het betreffende land wordt automatisch meegenomen.

De vastgelegde keuringsgegevens blijven 17 dagen geldig voor het aanvragen van een fyto-certificaat door de exporteur.

Wanneer deze termijn is overschreden, dient de exporteur een aparte keuring op de gereedstaande partij aan te vragen. Hetzelfde geldt voor een partij, die in eerste instantie voor een bestemming binnen de EU, is gekeurd.

Verzamelcertificaten moeten bij de keurmeester aangevraagd worden (zie ook 2.6.4).

Bij het gebruik van de certificaten moet rekening worden gehouden met de volgende punten:

- a. Met de hand dichtgemaakte zakken en big bags moeten voorzien worden van een aanhangcertificaat (met oog) en een plombe en aantrekzegel.
- b. Voor machinaal dichtgenaaide zakken wordt een doornaaicertificaat (zonder oog) gebruikt. Er wordt in dit geval geen plombe aangebracht. Deze certificaten zijn bestemd voor eenmalig gebruik, het tweemaal dichtnaaien is niet toegestaan. Bij hercertificering moeten dan ook nieuwe certificaten worden gebruikt. Het aannaaien moet zo plaatsvinden dat ook na het afscheuren alle partijgegevens nog duidelijk leesbaar zijn.
- c. Voor houten kratten wordt een doornaaicertificaat gebruikt, dat met 4 nieten op de zijkant van de kist wordt aangebracht.
- d. Voor zelfsluitende kunststof kratten wordt een plakcertificaat op de deksel aangebracht.
- e. De certificaten moeten in volgorde van nummering worden gebruikt. Certificaten mogen nooit onbeheerd in de werkruimte achterblijven. De houder van de partij is verantwoordelijk voor het juiste beheer van de certificaten. Certificaten die 4 weken na de vermelde datum nog niet zijn gebruikt, moeten ingeleverd en vervangen worden door andere met een nieuwe datum.

2.6.4 Verzamelcertificaten

Afgifte van verzamelcertificaten kan alleen bij aflevering direct aan de eindgebruiker in Nederland. Het verzamelcertificaat komt op naam van de gebruiker van de pootaardappelen. Op verzamelcertificaat gecertificeerde en afgeleverde partijen kunnen later niet opnieuw worden gecertificeerd.

In de volgende gevallen kan het verzamelcertificaat worden gebruikt:

1. Partijen die aan de normale keuringseisen voldoen, maar bij aflevering op verzoek van de aangeslotene niet van certificaten worden voorzien en die bestemd zijn voor aflevering binnen Nederland.
2. Partijen van de klassen S, SE, E en A die niet aan de normale partijkeuringseisen voldoen in verband met groene knollen, ontvelde knollen of te veel met schurft bezette knollen, maar nog wel aan de normen van de klasse C, kunnen in de oorspronkelijke klasse op verzamelcertificaten worden gecertificeerd met de vermelding 'Waardering II'. Dergelijke partijen kunnen ook in het verkeer worden gebracht als klasse C voorzien van een gewoon certificaat.

Bedrijven kunnen voor partijen die op transportdocument zijn aangeleverd onder bepaalde voorwaarden verzamelcertificaten zelf invullen en verstrekken.

2.6.5 Transportdocument

Voor het vervoer van nog niet gecertificeerde partijen pootaardappelen in bulk naar een aangesloten bewerker is een transportdocument nodig. De ontvanger mag niet de eindgebruiker zijn. Het transportdocument moet bij de keurmeester worden aangevraagd en wordt per partij afgegeven. Bij de aanvraag van een transportdocument voor bewerkte partijen wordt er van uitgegaan dat de partij moet worden gekeurd (betekent: berekening van certificeringskosten), tenzij de aanvrager anders verzoekt.

2.6.6 Certificering in bulk

Certificering van pootaardappelen in bulk is alleen toegestaan als de bulkeenheid van de buitenzijden goed afsluitbaar is. Elke eenheid wordt voorzien van een certificaat en plombe.